

NASZ PRZYJACIEL

Dodatek do „Drwęcy”.

Rok V.

Nowemiasto, dnia 4 sierpnia 1928.

Nr. 31

Na Niedzielę dziesiątą po Świątkach.

EWANGELJA

napisana u św. Łukasza w rodz. XVIII. w. 9—14.

Onego czasu mówił Jezus do niektórych, którzy ufali sami w siebie, jakoby byli sprawiedliwymi, a innymi gardzili, to podobieństwo: Dwoje ludzi wstąpiło do kościoła, aby się modlili; jeden faryzeusz, a drugi celnik. Faryzeusz stojąc, tak się sam u siebie modlił: Dziękuję tobie Boże, że nie jestem jako inni ludzie, drapieżni, niesprawiedliwi, cudzołożnicy, jako i ten celnik. Postem trapię się dwakroć w tydzień, daję dziesięciny ze wszystkiego, co mam. A celnik, stojąc zdaleka, nie chciał ani oczu podnieść w niebo; ale się bił w pierś swoje, mówiąc! Boże, bądź miłosierny mnie grzesznemu! Zaprawdę powiadam wam, że ten odszedł usprawiedliwiony do domu swego więcej, niżli on. Albowiem ktokolwiek się podwyższa, będzie unizony; a kto się unizuje, będzie podwyższony.

My chcemy Boga.

Ogólnie wychwała się terazniejszy czas jako czas najwyższej kultury i oświaty i jako czas wolności obywatelskiej. Zdawaćby się przeto mogło, że już lepiej ludziom być nie może niż obecnie. A jednak, pytaj się kogo chcesz, każdy się skarży na terazniejsze czasy, każdy potrząsa głową na dzisiejszą rozwiąłość, każdy ze strachem patrzy w przyszłość i ~~pyta~~ się ze zgrozą, jakież to koniec wszystko weźmie?

Prawdą jest, że mamy kulturę i oświatę, lecz nie pytaj mnie się, jaką? Kultura i oświata bez Boga i wiary doprowadziła do tego, że dziś w świecie mnożą się zabójstwa w zastraszający sposób, tak iż niezadługo nikt pewien swego życia nie będzie. Dzisiejsza bezbożna kultura zrodziła ludzi bez czci i wiary, ludzi, którzy za pieniądze i urząd wszystko, nawet niebo i Boga, sprzedają. Dzisiejsza kultura namnożyła w świecie ogromną moc złodziei, oszukańców, prześladowców, krzywdzicieli i ludzi bez sumienia. Nigdy w świecie zapewne nie znalazło się tylu bratobójców i zamachowców i samobójców jak właśnie w

ostatnich czasach, nigdy tyle pieniędzy cudzych nie sprzeniewierzano, jak właśnie teraz, nigdy niedopuszczano się tylu zbrodni, krzywoprzysięstw, rozpusty jak dzisiaj. Jeżeli się czasem czyta rozprawy sądowe w gazetach, człek cały zdrzy ze zgrozy i wstydu, iż ludzie ucywilizowani, nawet tacy, którzy stanowiskiem swoim innym świecić mają przykładem, takich zbrodni się dopuszczają, jakich się nawet poganie nie dopuszczają.

Taką jest więc ta wychwalana kultura i oświata! Nic w tem dziwnego, bo dzisiejsza kultura chce się obyć bez Boga i wiary. Tak daleko już zaszło, że człowieka pobożnego i wierzącego w Boga, nazywają zacofańcem, ciemnym, nieucywilizowanym; wiarę katolicką zaś za nic mają, bo ona niby sprzeciwia się kulturze i oświacie. — Zaślepięncy! Nie widzą, z wszelkie łotrostwo wychodzi nie z prawdziwych bogobojnych i wierzących ludzi, lecz właśnie z tych, którzy nowoczesną kulturę posiadają. Żaden pocziwy katolik, mający wiarę, nie będzie zabijał królów lub innego człowieka, żaden z nich nie skrzywdzi kasy o tysiące, żaden nie przyłoży ręki do zbrodni, bo się boi Boga i kary Bożej. Dopiero wtenczas, jeżeli człowiek stracił wiarę, jeżeli nie zważa na przykazania Boże, jeżeli się już więcej nie obawia sądu Bożego ni piekła, dopiero wtenczas staje się człowiek też zdolny do wszelkiej niesprawiedliwości i podłości. Bo nic tak tak bardzo nie powstrzymuje człowieka od złych uczynków, jak pamięć na Boga i wieczność.

Przypuściłby więc można, że rządy na pierwszym miejscu starać się o to będą, aby wiarę w Boga i w wieczność pomiędzy ludźmi zaszcześcić i ze wszelką stanowczością występować będą przeciw niewierze i bezbożności. Ale co się dzieje? — Oto właśnie wiarę usiłują wytepić a niewiarę wprowadzić. Nie dziw tedy, że ludzie coraz gorszymi się stają! Otóż ileż to razy się czyta, że stawiają pomniki ludziom bezbożnym, a zabraniają stawiać krzyże i Boże męki przy drogach; wypędzają z kraju kapłanów i zakonników a przytrzymują u siebie socjalistów, zbrodniarzy i oszukańców, zakazują uczyć religji, ale przytem pozwalają w szkołach uczyć niewiary; w pismach i na zebraniach pozwalają znieważać Boga i wiarę, a karzą więzieniem tych, którzy śmiało występują w obronie swej wiary, powołują na wysokie urzędy i stanowiska nie tych, którzy podług praw Boskich i podług sumienia żyją, lecz tych, którym wiara i religja jest rzeczą obojętną i podrzędną.

Niedowiarstwo i pogaństwo w naszych czasach coraz bardziej się rozszerza nie tylko u nas, ale we wszystkich nieomal krajach. Nawet pomiędzy katolikami wzmaga się coraz więcej obojętność względem Boga i wiary, młodzież w zastraszający sposób dziczeje, ginie coraz więcej karność i posłuszeństwo u dzieci i poddanych, ludzie więcej dbają o doczesność, niżeli o wieczność. Zbliżamy się coraz bardziej i coraz szybciej ku upadkowi, jeżeli nie nastąpi, rychłe naprawienie zła i nawróceń na drogę wiary i cnoty. Wszyscy, którym przyszłość społeczeństwo ludzkości i jej dobro nie jest obojętne,

dołożyć winni innych zabiegów, aby wstrzymać wiarę w Boga i ducha religijnego w społeczeństwie. Bo bez Boga żaden naród ostać się nie może.

Czy podczas upałów należy pić wodę?

Jak wiadomo, podczas upałów bardzo łatwo następuje zaburzenie regulacji ciepła organizmu, które wiedzie prostą drogą do udaru cieplnego.

Głównym organem, regulującym ciepłotę, jest skóra. Z chwilą jak temperatura otoczenia znacznie się podniesie, utrata ciepła za pośrednictwem skóry odbywa się głównie przez parowanie. Gruczoloty potowe wydzielają znaczne ilości potu, który parując, zużywa dużo ciepła. Wszak w Indiach umieją w specjalnych porowatych naczyniach w których woda intensywnie paruje, podczas największych upałów w ten sposób przyrządzać lody!

Jak ściśle obliczenia wykazały, człowiek ubrany oddawał w ten sposób przy temperaturze 28°—33° C. w ciągu doby 1220 do 2950 gr. wody. (Schierbeck). Żołnierze w pełnym rynsztunku w ciągu sześciogodzinnego marszu w temperaturze 26° C. wydzielali 2000 do 3400 gr. wody. Czyli, że człowiek ubrany wydziela w ciągu doby podczas upałów przeciętnie ponad dwa litry wody.

Wprawdzie w pożywieniu człowiek pobiera pokązną ilość płynów, ale podczas tak silnej perspiracji w czasie upałów ilość ta nie jest wystarczającą i musimy pić wodę — o czym zresztą alarmuje nas silne pragnienie. Ponieważ zaś parowanie wody jest wówczas główną drogą oddawania ciepła z ustroju, więc tej wody musimy organizmowi dostarczyć i niemądrem jest odmawianie sobie wówczas zimnej wody, jak to niestety jeszcze nierazdo dotąd spotykamy. Za czasów austriackich długi czas pokutował przepis wojskowy, zabraniający żołnierzom po wyczerpującym marszu w upalny dzień, pić wodę (ze względów higienicznych). Dopiero zastraszająco mnożące się wówczas wśród udurzonych żołnierzy udary cieplne, spowodowane zastojem ciepła w organizmie, zmusiły władze do usunięcia niemądrego przepisu „higienicznego”.

Z drugiej jednak strony zbyt przeciążenie układu krwionośnego, a więc głównie serca, nadmierną ilością płynu, odbija się niekorzystnie na pracy serca, wywołuje uczucie zmęczenia i przybicia.

Dlatego, jak wszędzie tak i tutaj musimy zachować miarę, nie odmawiać sobie wypicia nawet kilku szklanek zimnej wody w ciągu upalnego dnia, kierując się jednak tylko rzeczywistym pragnieniem i nie przeciążając serca nadmierną ilością płynu.

Nowe serum przeciwko zapaleniu płuc.

Wedle najnowszych badań, czynniki pobudzające do zapalenia płuc dzielą się na rozmaite rodzaje, wobec których należy stosować odrębne metody leczenia i odrębne serum. Medycyna zna cztery za-

sadnicze typy rozsadników choroby, wobec których stosuje się serum, wytworzone z danego rozsadnika, specjalnie do tego typu przystosowane. Pierwszą rzeczą lekarza i warunkiem dodatniego leczenia jest właśnie zbadać rodzaj rozsadnika choroby i sklasyfikować go odpowiednio, a następnie przystąpić do obrania metody leczniczej.

Postępując wedle tej wytycznej osiągnął dr. A. Lechner jak najlepsze rezultaty. Ciekawy jest sposób klasyfikacji rozsadnika choroby. Najlepiej do wiwisekcji nadaje się organizm myszy, która otrzymuje stosowny zastrzyk, pobudzający do rozmnożenia się chorobotwórczych czynników już w przeciągu kilku godzin. Następnie krew myszy zostaje poddana badaniu mikroskopicznemu i stwierdzony rodzaj rozsadnika. Wedle innej metody chory oddaje płwociny do rozczynu, sprzyjającego rozwojowi bakterji i w ten sposób bada się i klasyfikuje odpowiednio stwierdzony rozsadnik choroby. Stosowane serum zastrzykuje się następnie choremu do naczyń krwionośnych.

W ten sposób udało się wyleczyć bardzo ciężkie wypadki zapalenia płuc, a nawet takie, w których uważano pacjenta za straconego. Temperatura prędko się obniża, puls funkcjonuje poprawniej, oddech staje się normalny. Jakkolwiek serum nie posiada właściwości, zabijających bakterje, jednak działa uzdrawiająco, ponieważ łagodzi symptomy zatrucia towarzyszącego zapaleniu płuc. Skomplikowane na razie oznaczenie typu rozsadnika, celem zastosowania odpowiedniego serum ulegnie wkrótce uproszczeniu, gdyż w najbliższej przyszłości mają być wprowadzone pastylki, zawierające składniki, potrzebne dla klasyfikacji rozsadników.

Papier nieczuły na temperaturę 2000° C.

Berlin. Po zmużnionych usiłowaniach i usilnej pracy udało się wreszcie chemikowi dr. Franciszkowi Franckowi zrealizować ideę, która od wynalezienia papieru uchodziła za utopję. Mianowicie nakładem wielu wydatków wynalazł uczony niemiecki papier, który nie ulega spaleniowi ani rozżarzeniu się. Eksperymentowanie wreszcie dobiegło końca, a wyniki dały rezultaty, prześcigające najśmielsze oczekiwania. Dr. Franck demonstrował przed tłumami widzów swój wynalazek: papier gazetowy zwyczajny związał i włożył do lejka z papieru ogniotrwałego, poczem trzymał lejek nad płomieniem gazowym, o temperaturze 2000° C. Nowo wynaleziony papier ogniotrwały nie wykazał najmniejszych zmian.

Wynalazek ten sprowadzi przewrót w dziedzinie przemysłu papierowego i przyczyni się do rozpowszechnienia niedawno wynalezionych papierowych materyj, imitujących do złudzenia jedwab, których jedyną wadą było niebezpieczeństwo łatwego zapalenia się.

U dentysty.

- Dlaczego ten dentysta ogłasza, że wrywa zęby bez bólu!...
- Bo on przecie nie czuje bólu, tylko cierpiący.